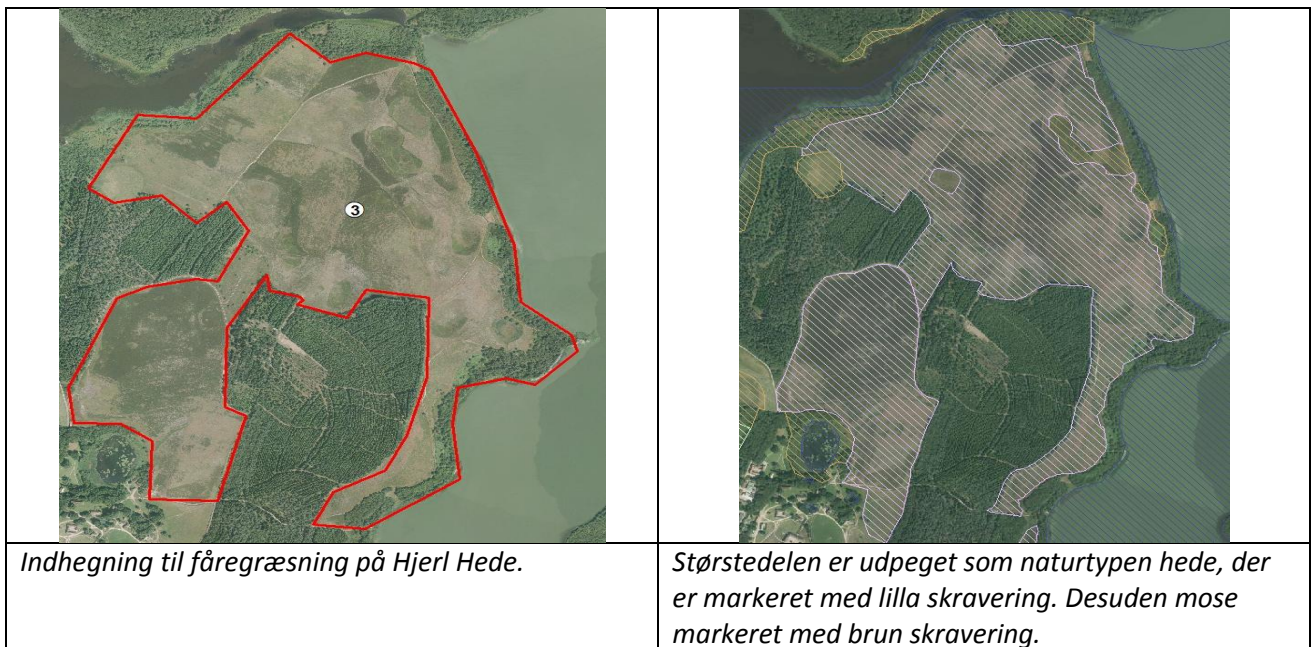

Hjerl Hede – ideer til naturpleje

NatLan har prioriteret besigtigelsen ud fra kort samt snak med dyreholder og bestyrer for Hjerl Fonden:
Moseområde syd-sydøst for udsigtshytte ved Flyndersø og hedeområde mellem udsigtshytte og mose.

midt
regionmidtjylland

Derudover har projektet fået støtte fra Kvægafgiftsfonden, Region Midtjylland samt kommunerne Ringkøbing-Skjern, Skive, Holstebro og Randers.

Beskrivelse af området: Moseområdet er udlagt som naturtypen 'højmose under opbygning' - en habitatnaturtype. Der er to sammenhængende mose-områder, der tilsyneladende har været søgt afdrænet på et tidspunkt. Om der stadig er et fungerende afløb kunne vi ikke vurdere ved den korte besigtigelse. Mosen har botanisk fine arter, som har behov for at arealet ikke afdrænes. Naturtypen skal være træfri. Træerne har en udtørrende effekt på mosen, og til sidst vil den være helt træbevokset, og så kan man ikke opretholde denne naturtype.

Hedelyng området er gennem en årrække plejet med slåning, og det består mest af en monokultur af arten hedelyng. Variationen består i, at der er områder, som har været slået på forskelligt tidspunkt. Nu er der fåregræsning på arealerne med henblik på at opnå en mere varieret vegetation i det meget ensformige tæppe af hedelyng. Ud over de store flader domineret af hedelyng er der områder, som er græsdominerede. Disse områder har vi ikke inddraget i dette korte oplæg.

Plusarter i mosen: Tørvemos (nogen forekomst), hvid næbfrø (begrænset forekomst), og rosmarinlyng (begrænset forekomst). Desuden forekommer fine arter som tormentil, rundbladet soldug, trådstar, tranebær, klokkelyng, tuekæruld og smalbladet kæruld.

Minusarter i mosen: Vedplanterne vortebirk og tørtst.

Hvordan fremme/hæmme arterne i mosen: Plusarterne i mosen fremmes med en god hydrologi og ved at området holdes lysåbent. Dvs. at der afgræsses så træopvækst holdes i ave. Træopvækst i kanten var præget af bid, men der er tilsyneladende ikke afgræsning ude på fladen. Her kan det være nødvendigt med en manuel indsats mod vedplanterne. Hvis der er kapacitet til en indsats med dyreholdet, vil et væsentligt element i plejen være et flytbart hegn, der sættes op omkring moseområdet inklusive noget tør hede, og på den måde presse dyreholdet til at græsse mere på dette fokusområde i en periode hvor der er relativt tørt.

Plusarter i heden: Heden mangler i den grad hedens følgearter. Eneste øvrige plusart er rensdyrlav (få steder).

Minusarter i heden: Vortebirk forekommer, men i begrænset omfang. Desuden revling. Det er sådan at hedelyng og revling godt nok har en positiv naturkvalitet på heder, men hvor de er stort set eneste og meget dominerende arter, bliver heden artsfattig.

Hvordan fremme/hæmme arterne i heden: En græsningsintensitet, der holder træopvækst nede og skaber større variation i vegetationen.

Særlige potentialer i området i øvrigt: Området er godt for bier, edderkopper m.v.

Struktur plejemål: For hedearealer er det optimalt på småskala niveau at have lyngplanter med variation i alder, og dermed også af forskellig højde. På Hjerl Hede var der meget ensartet alder og struktur over store områder.

Krat og andre vedplanter: Træopvækst kan som nævnt blive et væsentligt problem i mosen, hvis der ikke sikres effektiv begræsning. På heden ser det i øjeblikket ud til at træopvækst holdes på et rimeligt niveau, hvilket kan tilskrives den tidligere slåningspleje og at fårene går efter vedplanter i de homogene lyngområder.

Eventuelle: Der blev ikke observeret nogen vandforsyning, evt. kan dyreholdet styres mere mod fokusområde med vand. Hvis heden skal plejes rigtigt, er der behov for et større græsningstryk – gerne vintergræsning.

Hvid næbfrø

Rosmarinlyng

- *begge gode plusarter i moseområdet.*

Græsningspåvirket vortebirk på heden

Vortebirk og tørst i mosen

- *fint når fårene holder træopvækst begrænset.*